

Nota voor : vergadering algemeen bestuur

Datum : 27 juni 2024

Onderwerp : Controleprotocol en normenkader jaarrekening 2024

Agendapunt : 7

Kenmerk : AB/2413

Portefeuillehouder: J. Joon

Bijlage: Controleprotocol en normenkader 2024

Inleiding

Voor de jaarrekeningcontrole gebruikt de accountant als gebruikelijk een controleprotocol. Het protocol inclusief normenkader voor de jaarrekening 2024 ligt nu ter vaststelling voor.

Onderdeel van de accountantscontrole sinds 2023 is het vaststellen van de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur. In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het dagelijks bestuur een oordeel over het naleven van regelgeving met een (direct) financieel gevolg. Deze regelgeving is opgenomen in bijgaand normenkader.

Het algemeen bestuur stelt het normenkader vast. Het operationaliseren van het normenkader in een toetsingskader is een taak van het dagelijks bestuur. In dit toetsingskader is vastgelegd welke artikelen van een bepaalde wet- of regelgeving relevant zijn voor de toetsing. Dit betreft artikelen die een financiële beheershandeling tot gevolg hebben.

Advies-besluit

1. Het controleprotocol (inclusief normenkader) 2024 van toepassing te verklaren op de controle van de jaarrekening 2024.

Beoogd effect

Een goede uitvoering van de jaarrekeningcontrole door de accountant.

Argumenten

1.1. Zo is helder wat het vigerende controleprotocol voor de jaarrekeningcontrole 2024 is.

1.2. Het normenkader is actueel en volgt wet- en regelgeving.

Het normenkader 2024 is ten opzichte van het normenkader 2023 aangepast naar aanleiding van nieuwe of gewijzigde wet- en (interne) regelgeving. Dit betreft de volgende wijzigingen:

- De Financiële Verordening VNOG is geactualiseerd;
- De CAR-UWO is geactualiseerd;
- De volgende regelingen zijn vervallen in het normenkader 2024 omdat zij niet meer van toepassing zijn of omdat zij geen financiële beheershandeling tot gevolg hebben:
 - o Aanvullende rechtspositie vrijwilligers;
 - o Regeling algemene dienst.

Vanaf boekjaar 2023 legt het dagelijks bestuur zelfstandig verantwoording af over de financiële rechtmatigheid. De wetgever beoogt hiermee dat de besturen van decentrale overheden zelf meer verantwoordelijkheid nemen voor dit aspect van de bedrijfsvoering en minder leunen op de controle van de accountant. Dit is een impuls voor het verder versterken van de interne beheersing, waaraan ook bij VNOG wordt gewerkt.

De accountant geeft dus geen afzonderlijk oordeel meer af over de rechtmatigheid (met uitzondering van de controle rondom de specifieke uitkeringen). De accountant controleert de juistheid (“getrouwheid”) van de jaarrekening. Omdat in de jaarrekening de rechtmatigheidsverklaring van het dagelijks bestuur wordt opgenomen, beoordeelt de accountant wel de juistheid van die verklaring. Daarvoor moet de accountant steunen op goede interne controles.

Met ingang van het begrotingsjaar 2023 verklaart het dagelijks bestuur in de rechtmatigheidsverantwoording onder meer de mate waarin de baten en lasten en balansmutaties rechtmatig, dus in overeenstemming met wet- en regelgeving, tot stand zijn gekomen. Hiertoe is de in het normenkader opgenomen regelgeving uitgewerkt in een toetsingskader, waarbij de te toetsen punten vervolgens worden ingebed in de interne controlewerkzaamheden.

1.3. Het vaststellen van het normenkader is voorbehouden aan het AB.

In de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is opgenomen dat het algemeen bestuur een kaderstellende rol heeft ten aanzien van:

- Het vaststellen van het normenkader als zijnde de set aan regelgeving waaraan in het kader van de rechtmatigheid moet worden voldaan.
- Het vaststellen van de verantwoordingsgrens op 3% van de lasten inclusief reservemutaties. Deze grens is opgenomen in het controleprotocol en geeft kort gezegd aan wanneer rechtmatigheidsfouten in de rechtmatigheidsverantwoording door het DB worden opgenomen. Bij het bepalen van deze grens is op basis van openbare informatie beoordeeld wat bij de deelnemende gemeenten gebruikelijk is. In de komende jaren kan het aanscherpen van deze grens hand in hand gaan met het verder versterken van de interne beheersing; voorstellen hiertoe volgen in het kader van de P&C-cyclus.

1.4. De gehanteerde toleranties zijn maatschappelijk gangbaar

De in het protocol gehanteerde fouten- en controle marges voor de goedkeuringstolerantie door de accountant zijn conform het door het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) voorgeschreven minimumeisen en conform voorgaande jaren. Met de gehanteerde (rechtmatigheids)verantwoordingsgrens van 3% wordt aangesloten bij het advies van de accountant.

Kanttekeningen

N.v.t.

Uitvoering/ communicatie/ inwerkingtreding

Het protocol met het normenkader is gedeeld met de gemeentelijke financieel ambtenaren op 15 mei jl.

Het protocol met het normen- en toetsingskader wordt aan de accountant aangeboden, zodat de accountant dit kan gebruiken bij de accountantscontrole 2024. Het normenkader wordt geoperationaliseerd in een toetsingskader door het dagelijks bestuur.

Het vaststellen door het AB van de te hanteren verantwoordingsgrens door het DB is van invloed op de inspanningen voor de ambtelijke organisatie voor het detecteren en rapporteren van de rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden.

Rapportage/ evaluatie

De uitkomsten van de accountantscontrole komen terug in het DB en AB van juni 2025, samen met de definitieve jaarstukken 2024.

De voorlopige jaarstukken 2024 komen in het DB van april 2025. Daaraan voorafgaand komt er in het AB van maart 2025 een toelichting op de eerste contouren van de jaarrekening 2024.

Personele consequenties

N.v.t.

Financiële consequenties

N.v.t.

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;

Bijeen in de vergadering d.d. 27 juni 2024;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 6 juni 2024;

Besluit:

1. Het controleprotocol (inclusief normenkader) 2024 van toepassing te verklaren op de controle van de jaarrekening 2024.

De secretaris

De voorzitter

drs. D.G.L. Kransen

A.J.M. Heerts

Twello, 27 juni 2024

CONTROLEPROTOCOL VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE VAN DE JAARREKENING 2024 VAN VEILIGHEIDSREGIO NOORD- EN OOST-GELDERLAND

Inleiding

De Gemeentewet, art. 213 lid 2, schrijft voor dat het algemeen bestuur één of meer accountants aanwijst, voor de controle van de in art. 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. In de Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie 2023¹ (voorheen de Controleverordening Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland) is vastgelegd dat het algemeen bestuur in het kader van de opdrachtverlening aan de accountant nadere aanwijzingen kan geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Tevens zal in de opdrachtverlening duidelijk aangegeven moeten worden welke interne en externe wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole zal zijn.

Met dit controleprotocol stelt Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor controlejaar 2024.

Doelstelling

Dit controleprotocol, waarbij het normenkader als bijlage is toegevoegd, heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van jaarrekening 2024 van Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

Dit controleprotocol heeft ook als doel de te hanteren verantwoordingsgrens ten behoeve van de door het dagelijks bestuur in de jaarrekening op te nemen rechtmatigheidsverantwoording alsmede de rapporteringsgrens ten behoeve van de door het dagelijks bestuur op te nemen en toe te lichten geconstateerde onrechtmatigheden in de bedrijfsvoeringsparagraaf vast te leggen.

Algemene uitgangspunten voor de controle

Het dagelijks bestuur neemt een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening.

De controle van de jaarrekening door de accountant is, conform de Gemeentewet art. 213 lid 3, gericht op het afgeven van een oordeel over:

- het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet rechtmatig tot stand zijn gekomen
- de overeenstemming van de jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels;
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

¹ In 2024 wordt de Controleverordening VNOG 2023 ingetrokken en wordt naar aanleiding van de nieuwe gemeenschappelijke regeling VNOG een Controleverordening VNOG 2024 vastgesteld.

De accountant geeft een controleverklaring af met een getrouwheidsoordeel over de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt. In de controleverklaring wordt vanaf boekjaar 2023 geen afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel meer gegeven.

Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Algemeen

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening. Het uitvoeren van werkzaamheden met inachtneming van toleranties impliceert dat de controle zodanig wordt uitgevoerd, dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

Goedkeuringstoleranties accountant

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed.

De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming van de accountant en daardoor voor de strekking van de af te geven controleverklaring. In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. In het hierna opgenomen schema is de goedkeuringstolerantie opgenomen zoals door het algemeen bestuur vastgesteld. Deze komen overeen met de door het BADO voorgeschreven minimumeisen.

	goedkeurend	met beperking	oordeel-onthouding	afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

De percentages worden steeds genomen van de totale begrote programmalasten na laatste begrotingswijziging. De goedkeuringstoleranties zijn kwantitatieve criteria. Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren.

Rapporteringstoleranties accountant

De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. De accountant richt de controle in rekening houdend met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen. De rapporteringstolerantie stelt het algemeen bestuur vast op een percentage van 10% van de goedkeuringstolerantie.

Verantwoordingsgrens dagelijks bestuur

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de verantwoordingsgrens onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd:

“De verantwoordingsgrens is een door het algemeen bestuur vastgesteld bedrag, waarboven het dagelijks bestuur de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de Veiligheidsregio, inclusief de toevoegingen² aan de reserves”.

Het algemeen bestuur is vrij om binnen de eerdergenoemde bandbreedte de grens te bepalen. Hierbij is van belang om op te merken dat voor fouten en onduidelijkheden voor de verantwoordingsgrens hetzelfde percentage geldt. Fouten en onduidelijkheden worden niet bij elkaar opgeteld.

In de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur wordt de uitkomst van de controle op de rechtmatigheid weergegeven. Deze controle richt zich op de naleving van externe en interne wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader³. De controle op de rechtmatigheid is uitsluitend van toepassing op de wet- en regelgeving die directe financiële beheershandelingen (kunnen) betreffen. Dit wordt expliciet gemaakt door het uitwerken van het normenkader in een toetsingskader.

De commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door het algemeen bestuur.

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland kiest in de jaarrekening 2024 voor een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten inclusief dotaties aan de reserves, hetgeen niet ongebruikelijk is bij onze gemeenten.

Rapporteringsgrens dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur geeft in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op alle individuele afwijkingen die de rapportagegrens overschrijden. Deze rapportagegrens wordt vastgesteld op 10% van de verantwoordingsgrens. Het dagelijks bestuur erkent het belang van toereikend financieel beheer en vermeldt daarom welke maatregelen zijn of worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Rapportering door de accountant

Interimcontrole en managementletter

Het doel van de interimcontrole is een beeld krijgen van de mate waarin de organisatie de bedrijfsvoering intern beheerst. De uitkomsten hiervan worden middels een managementletter uitgebracht aan het dagelijks bestuur.

Eindejaarscontrole en Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen uitgebracht aan het algemeen bestuur en in afschrift aan het dagelijks bestuur.

² Inclusief overboekingen tussen reserves mits dit gaat om programma overschrijdende overboekingen

³ Zie bijlage

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. De controleverklaring ziet toe op de getrouwheid van de jaarstukken inclusief de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur. Deze controleverklaring wordt verstrekt aan het algemeen bestuur en is bedoeld voor openbaarmaking. De controleverklaring wordt verstrekt na vaststelling van de jaarrekening door het algemeen bestuur.

Bijlage: Normenkader 2024

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland d.d. 27 juni 2024.

De secretaris,

De voorzitter,

drs. D.G.L. Kransen

A.J.M. Heerts

NORMENKADER 2024

Naam wet- en regelgeving (norm)
Algemeen
Budgethouderregeling VNOG 2022
Mandaatregeling VNOG 2022
Ondermandaatregeling VNOG 2022
Financieel middelenbeheer
Bijzondere bijdragen - voorwaarden
Verordening financieel beleid, beheer en organisatie VNOG 2024
Treasury
Wet financiering decentrale overheden (FIDO)
Regeling uitzetting derivaten decentrale overheden (RUDDO)
Uitvoeringregeling financiering decentrale overheden (UFDO)
Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden (SKB)
Treasurystatuut
Arbeidsvoorwaarden en personeel
Ambtenarenwet 2017
CAR/UWO (UitwerkingsOvereenkomst versie 12 februari 2024)
Tweede loopbaan
Attentieregeling vrijwilligers
Bijzondere regeling werktijden brandweer in 24-uurs dienstrooster
Regeling niet repressieve vrijwilliger
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
Inkoop en contractbeheer
Aanbestedingswet 2012